

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	09.12.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	05.05.2017
Avaldamismärge:	RT I, 29.11.2016, 10

Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine¹

Vastu võetud 13.01.2005 nr 1

[RTL 2005, 13, 111](#)

jõustumine 28.01.2005

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.10.2007	RTL 2007, 77, 1333	20.10.2007
21.01.2009	RTL 2009, 11, 131	01.02.2009
26.03.2010	RTL 2010, 18, 316	12.04.2010
07.10.2010	RT I 2010, 75, 572	17.10.2010
06.11.2013	RT I, 12.11.2013, 1	22.11.2013
17.11.2014	RT I, 21.11.2014, 3	01.12.2014
20.11.2014	RT I, 25.11.2014, 12	05.12.2014
24.11.2016	RT I, 29.11.2016, 5	09.12.2016

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 2 ja § 11 lõike 1 alusel.

§ 1. Kaitse alla võtmise eesmärk

Määrusega võetakse kaitse alla Vabariigi Valitsuse 20. mai 2004. a määruse nr 195 «I ja II kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine» § 8 lõike 2 punkti 16 kohaselt II kaitsekategooriasse kuuluva liigi metsise (*Tetrao urogallus*) väljaspool kaitsealasid asuvad elupaigad, mida tuleb kaitsta liigi soodsa seisundi tagamiseks.

§ 2. Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine

(1) Harju maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Jussi I, Kuusalu vallas Tõreska ja Pala külas;
- 2) Jõevärava, Anija vallas Vetla külas;
- 3) Kõrve, Anija vallas Vikipalu külas;
- 4) [kehtetu –[RT I, 21.11.2014, 3](#)- jõust. 01.12.2014]
- 5) Loibu, Kõue vallas Laane külas;
- 6) Rihma, Kõue vallas Laane külas;
- 7) Lümandu, Saue ja Kohila vallas Tagametsa ja Kohatu külas;
- 8) Maapaju, Anija vallas Vikipalu külas;
- 9) Niinsoni, Anija vallas Vikipalu ja Pillapalu külas;
- 10) Perila-Esku, Kose vallas Nõmbra külas;
- 11) Pikva, Anija vallas Mustjõe, Pikva ja Konussaare külas;
- 12) Rebasemäe, Nissi vallas Ande ja Tabara külas;
- 13) Rohusaare II, Anija vallas Pillapalu külas;
- 14) Saarevälja, Kõue vallas Aela külas;
- 15) Vaharujärve, Saue vallas Tagametsa külas;
- 16) Vikipalu, Anija vallas Vikipalu külas;
- 17) Virla, Kõue vallas Virla, Aela ja Kodja külas;
- 18) Võllaskatku, Kuusalu vallas Rehatse ja Soodla külas.

(2) Ida-Viru maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Alajõe, Alajõe vallas Alajõe külas;
- 2) Arvila, Maidla ja Mäetaguse vallas Tarumaa ja Arvila külas;
- 3) Avinurme, Avinurme vallas Paadenurme ja Kõveriku külas;
- 4) Kaasiksoo, Maidla vallas Piilse, Lipu ja Rääsa külas;

- 5) Kamarna, Iisaku ja Illuka vallas Ilmatu ja Kaatermu külas;
- 6) Kauksi, Iisaku ja Tudulinna vallas Kauksi ja Roostoja külas;
- 7) Kiikla, Mäetaguse vallas Kiikla külas;
- 8) [kehtetu –RT I, 25.11.2014, 12- jõust. 05.12.2014]
- 9) [kehtetu –RT I, 25.11.2014, 12- jõust. 05.12.2014]
- 10) Kuresoo, Sonda vallas Uljaste külas;
- 11) Kuru, Iisaku vallas Kauksi ja Kuru külas;
- 12) Mustassaare, Mäetaguse vallas Metsküla külas;
- 13) Oonurme, Tudulinna vallas Oonurme külas;
- 14) Ongassaare, Illuka ja Iisaku vallas Ongassaare, Ilmatu ja Varesmetsa külas;
- 15) Permisküla, Illuka vallas Permisküla ja Agusalu külas;
- 16) Ratva, Mäetaguse vallas Metsküla külas;
- 17) Ristikivi, Tudulinna vallas Roostoja külas;
- 18) Tudulinna raba, Tudulinna ja Lohusuu vallas Raadna ja Lemmaku külas.

(3) Jõgeva maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Aidu, Põltsamaa vallas Kaavere külas;
- 2) Kauru, Pajusi vallas Arisvere, Kauru, Nurga ja Lahavere külas;
- 3) Kiisli, Pala ja Saare vallas Kiisli, Vea ja Pedassaare külas;
- 4) [kehtetu –RT I, 12.11.2013, 1- jõust. 22.11.2013]
- 5) Laiusevälja, Jõgeva vallas Raaduvere, Laiusevälja ja Lõpe külas;
- 6) Sakussaare, Jõgeva vallas Laiusevälja ja Raaduvere külas;
- 7) Oti, Torma vallas Tuimõisa ja Oti külas;
- 8) Reastvere, Torma vallas Reastvere külas;
- 9) Rohe, Jõgeva vallas Võduvere ja Raaduvere külas;
- 10) Sortsi, Palamuse vallas Vitsuti külas;
- 11) Tammissaare, Jõgeva vallas Pedja, Raaduvere, Võduvere ja Rohe külas;
- 12) Vea, Pala vallas Vea ja Sõõru külas;
- 13) Visusti, Palamuse vallas Visusti ja Kassivere külas.

(4) Järva maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Kallisaare, Kabala vallas Rassi külas;
- 2) Kernu, Albu ja Lehtse vallas Kõrveküla ja Peedu külas;
- 3) Kõrvemaa, Albu ja Paide vallas Mõnuvere, Vetepere, Puiatu ja Kaalepi külas;
- 4) Lintsi, Paide vallas Võõbu, Eivere ja Ojaküla külas;
- 5) Mustla-Nõmme, Paide vallas Mustla-Nõmme külas;
- 6) Vaki, Kabala ja Oisu vallas Tánassilma ja Pibari külas;
- 7) Pikkmetsa, Kabala vallas Rassi külas;
- 8) Süttemetsa, Türi vallas Laupa külas;
- 9) Vilita, Türi ja Oisu vallas Vilita, Põikva ja Tánassilma külas.

(5) Lääne maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Annamõisa, Risti vallas Piirsalu külas;
- 2) Kuusemaa-Suuremetsa, Martna ja Ridala vallas Kesu, Vätse, Jõesse ja Jõõdre külas;
- 3) Selja, Kullamaa vallas Silla külas;
- 4) Suursoo, Risti vallas Kuijõe külas.

(6) Lääne-Viru maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Andi, Vihula vallas Eisma, Andi, Pajuveski ja Kiva külas;
- 2) Karja, Laekvere vallas Paasvere külas;
- 3) Kärje, Laekvere vallas Arukse ja Paasvere külas;
- 4) Kullissaare, Laekvere vallas Luusika külas;
- 5) Lebavere-Rünga, Väike-Maarja ja Vinni vallas Rünga ja Avispea külas;
- 6) Mustjärve, Rägavere ja Vinni vallas Nurkse, Männikvälja, Kantküla ja Allika külas;
- 7) [kehtetu –RT I, 25.11.2014, 12- jõust. 05.12.2014]
- 8) Peedla, Avanduse vallas Kärü külas;
- 9) Raeküla, Väike-Maarja vallas Raeküla ja Eipri külas;
- 10) [kehtetu –RT I, 25.11.2014, 12- jõust. 05.12.2014]
- 11) Saara, Vinni vallas Soonuka, Alavere, Rasivere ja Alakvere külas;
- 12) Sootaguse, Avanduse ja Laekvere vallas Sootaguse, Kärü ja Salutaguse külas;
- 13) Uljaste, Rägavere vallas Uljaste ja Miila külas;
- 14) Vila, Vihula vallas Vila külas;
- 15) Võhunõmme, Rägavere ja Vinni vallas Nurkse, Sae, Võhu ja Aravuse külas;
- 16) [kehtetu –RT I, 25.11.2014, 12- jõust. 05.12.2014]

(7) Põlva maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Kõivusaare, Orava vallas Kõivusaare ja Orava külas;
- 2) Oodsipalu, Veriora ja Orava vallas Nohipalo, Kamnitsa, Kõivusaare ja Jautra külas;
- 3) Kõvera, Orava vallas Kõvera külas;
- 4) Orelluuska, Väraska vallas Lutepää, Treski, Nedsaja ja Verhulitsa külas;
- 5) Ulitina, Väraska vallas Ulitina külas.

- (8) Pärnu maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:
- 1) Aesoo, Tori vallas Aesoo külas;
 - 2) Jaamaküla, Surju vallas Kikepera, Jaamaküla ja Metsääre külas;
 - 3) Lutsu, Surju vallas Kikepera külas;
 - 4) Kalda, Surju vallas Kalda külas;
 - 5) Karumõlle, Saarde vallas Sigaste ja Väljaküla külas;
 - 6) Katkusoo, Saarde ja Surju vallas Saunametsa ja Sigaste külas;
 - 7) Kauni, Saarde vallas Kanaküla külas;
 - 8) Kellissaare, Vändra vallas Mädra ja Rae külas;
 - 9) Kildemaa, Tori vallas Kildemaa külas;
 - 10) Kivilaane, Saarde ja Surju vallas Sigaste, Saunametsa ja Kalda külas;
 - 11) Kärsu, Saarde vallas Kanaküla ja Kärsu külas;
 - 12) Lodja, Saarde ja Surju vallas Kõveri, Lodja ja Ristiküla külas;
 - 13) Mustraba, Surju ja Paikuse vallas Põlendmaa ja Kikepera külas;
 - 14) Mõlke, Saarde vallas Sigaste külas;
 - 15) Mädra, Vändra vallas Võidula ja Kadjaste külas;
 - 16) Oissaare, Saarde vallas Sigaste ja Kanaküla külas;
 - 17) Reinse, Saarde vallas Kanaküla külas;
 - 18) Riisa, Tori vallas Jõesuu ja Võlli külas;
 - 19) Kaskealuse, Saarde ja Surju vallas Kikepera ja Sigaste külas;
 - 20) Vabriku, Tori vallas Kildemaa külas;
 - 21) Viluvere, Vändra vallas Viluvere külas;
 - 22) Väljaküla, Saarde vallas Sigaste ja Väljaküla külas;
 - 23) Kaisma, Halinga vallas Põravere külas;
- [RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]
- 24) [kehtetu -RT I, 29.11.2016, 5- jõust. 09.12.2016]
 - 25) [kehtetu -RT I, 29.11.2016, 5- jõust. 09.12.2016]
 - 26) Massiaru, Hädemeeste vallas Uemaa ja Urissaare külas;
- [RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]
- 27) Pöörikaasiku, Paikuse vallas Põlendmaa külas ja Surju vallas Kikepera külas.
- [RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

- (9) Rapla maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:
- 1) Ahekõnnu, Kehtna vallas Vastja, Ahekõnnu ja Haakla külas;
 - 2) Vastja, Kehtna vallas Kärpla, Ahekõnnu ja Vastja külas;
 - 3) Araste, Vigala vallas Tiduvere ja Araste külas;
 - 4) Konuvere, Märjamaa ja Vigala vallas Konuvere ja Tiduvere külas;
 - 5) Tiduvere, Vigala vallas Tiduvere ja Araste külas;
 - 6) Kiigemäe, Kaiu vallas Kuimetsa külas;
 - 7) [kehtetu – RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]
 - 8) Ellu, Märjamaa vallas Kohtru, Paisumaa ja Vana-Nurtu külas;
- [RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]
- 9) Kuresilma, Märjamaa vallas Laukna, Loodna, Luiste ja Viita külas;
 - 10) Kädva, Kärü vallas Kädva ja Sonni külas;
 - 11) Leevre, Märjamaa vallas Soosalu, Leevre ja Kohatu külas;
 - 12) Lõmmelu, Kärü vallas Kärü, Jõeküla ja Kullimaa külas;
 - 13) Mustu, Märjamaa ja Nissi vallas Pajaka ja Mustu külas;
 - 14) Nõlva, Kehtna vallas Nõlva külas;
 - 15) Rangu, Märjamaa vallas Rangu ja Päädeva külas;
 - 16) Saunametsa, Kaiu vallas Põlliku, Suurekivi ja Vahastu külas;
 - 17) Selja, Kehtna vallas Selja külas;
 - 18) Taga-Põlliku, Kaiu vallas Suurekivi külas;
 - 19) Urevere, Märjamaa vallas Viita, Mõraste ja Urevere külas;
 - 20) Ömma, Märjamaa vallas Maidla külas.

- (10) Tartu maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:
- 1) Vahelaane, Tartu vallas Metsanuka külas;
 - 2) Väänikvere, Laeva vallas Väänikvere külas.

- (11) Valga maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:
- 1) Koikküla, Taheva vallas Koikküla ja Koiva külas;
 - 2) Koiva, Taheva vallas Koiva külas;
 - 3) Lasa, Helme vallas Holdre ja Koorküla külas;
 - 4) Mustjõe, Taheva vallas Hargla ja Kalliküla külas;
 - 5) Mõttuse, Hummuli vallas Aitsra ja Kulli külas;
 - 6) Nihu, Hummuli vallas Jeti ja Aitsra külas;
 - 7) Purtsi, Puka vallas Soontaga, Purtsi ja Põru külas;
 - 8) Tündre, Helme vallas Pilpa külas;

- 9) Virna, Õru vallas Uniküla ja Kiviküla külas;
- 10) Õhne, Hummuli vallas Jeti külas.

(12) Viljandi maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Jamsi, Kolga-Jaani vallas Parika külas;
- 2) Kabala, Suure-Jaani vallas Kootsi ja Vihi külas;
- 3) Juhkreõue tee, Suure-Jaani vallas Karjasoo külas;
- 4) Paanikse, Karksi vallas Lilli külas;
- 5) Vanaveski, Kõpu vallas Uia külas;
- 6) Seruküla, Kõpu vallas Uia külas.

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

(13) Võru maakonnas võetakse kaitse alla järgmised metsise püsielupaigad:

- 1) Hurda, Rõuge vallas Kaugu, Hurda ja Viliksaarõ külas;
- 2) Karisöödi, Mõniste vallas Karisöödi külas;
- 3) Keretü, Sõmerpalu ja Rõuge vallas Tsirgupalu ja Mustassaare külas;
- 4) Kurenurme, Sõmerpalu vallas Kurenurme külas;
- 5) Vilbu, Sõmerpalu vallas Hänike külas;
- 6) Koemetsa, Mõniste vallas Koemetsa külas;
- 7) Laisi, Misso vallas Laisi külas;
- 8) Luutsniku, Haanja vallas Luutsniku ja Palli külas;
- 9) Põrgujärve, Mõniste ja Varstu vallas Koemetsa ja Vana-Roosa külas;
- 10) Sadramõtsa, Rõuge ja Varstu vallas Metstaga ja Sadramõtsa külas;
- 11) Singa, Mõniste vallas Koemetsa külas;
- 12) Ubajärve, Mõniste vallas Koemetsa ja Ubajärve külas;
- 13) Villike, Mõniste vallas Villike külas.

(14) Järva ja Rapla maakonnas võetakse kaitse alla järgmised maakonna piire ületavad metsise püsielupaigad:

- 1) Kõnnumaa-Väätsa, Kaiu, Paide ja Väätsa vallas Saareaugu, Lõõla ja Vahastu külas;
- 2) Maalema, Kaiu ja Väätsa vallas Suurekivi ja Saueaugu külas.

(15) Rapla ja Pärnu maakonnas võetakse kaitse alla järgmised maakonna piire ületavad metsise püsielupaigad:

- 1) Kullimaa, Käru ja Vändra vallas Võidula, Kullimaa ja Mäbara külas;
- 2) Mäliste, Halinga ja Märjamaa vallas Mäliste, Altküla ja Rukkiküla külas;
- 3) Nõlvasoo, Kehtna ja Kaisma vallas Selja, Kõnnu ja Kenni külas.

(15¹) Pärnu ja Viljandi maakonnas võetakse kaitse alla Vennissaare metsise püsielupaik Saarde vallas Kanakülas ja Kõpu vallas Iia külas.

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

(16) Metsise püsielupaikade ja nende vööndite piirid on esitatud määruse lisas olevatel kaartidel².

[RTL 2007, 77, 1333- jõust. 20.10.2007]

§ 3. Püsielupaiga valitseja

«Looduskaitseaduse» § 21 lõike 1 kohaselt on püsielupaiga valitsejaks Keskkonnaamet.

[RTL 2009, 11, 131- jõust. 01.02.2009]

§ 4. Kaitsekord

(1) Metsise püsielupaiga maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(2) Püsielupaigas kehtib looduskaitseaduses sätestatud kaitsekord selle määruse erisustega.

(3) Püsielupaika jäävatel teedel ja radadel on lubatud sõidukitega liiklemine. Sõidukitega liiklemine väljaspool teid ja radu ning maastikusõidukitega liiklemine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusobjekti kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel, kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel.

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

(4) Püsielupaigas on lubatud jahipidamine, välja arvatud sihtkaitsevööndis 1. veebruarist kuni 31. augustini.

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

(5) Sihtkaitsevööndis on 1. juulist kuni 31. jaanuarini lubatud inimeste viibimine, marjade ja seente korjamine, muude metsa kõrvalsaaduste varumine.

(5¹) Sihtkaitsevööndis on püsielupaiga valitseja nõusolekul 1. juulist kuni 31. jaanuarini lubatud olemasolevate teede ja tehnovõrgu rajatiste hooldustööd.

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

(6) Liigi elutingimuste säilimiseks ja parandamiseks vajaliku tegevusena võib püsielupaiga valitseja lubada sihtkaitsevööndis alusmetsa, järelkasvu ja puistu teise rinde harvendamist 1. septembrist 31. jaanuarini ning loodusõnnetuse tagajärgede likvideerimist.
[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

(7) Piiranguvööndis on lubatud lage- ja turberaie 1. septembrist 31. jaanuarini, kusjuures raielangi suuruse ja kuju osas tuleb arvestada järgmiste piirangutega:

- 1) lageraie korral ei tohi langi suurus ületada 1,0 ha ning laius 30 meetrit;
- 2) turberaie korral ei tohi langi suurus ületada 2 ha.

(8) Piiranguvööndis tuleb raiete tegemisel arvestada järgmisi piiranguid metsa vanuselisele koosseisule ja raielangij kujule:

- 1) üle 60 aasta vanuse metsa osakaal ei tohi jääda väiksemaks kui 50%;
- 2) raielankide vahele tuleb jätta üle 60 aasta vanust puistut vähemalt 100 m laiuse ribana.

(9) Püsielupaiga piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

[RT I 2010, 75, 572- jõust. 17.10.2010]

²«Looduskaitseaduse» § 53 lõike 2 kohaselt ei avaldata Riigi Teatajas püsielupaikade kaarte, nendega saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

[RTL 2010, 18, 316- jõust. 12.04.2010]